



Monumentnummer*: 527547

Smallepad 5
3811 MG Amersfoort
Postbus 1600
3800 BP Amersfoort
www.cultureelerfgoed.nl

T 033 421 74 56
E info@cultureelerfgoed.nl

Status rijksmonument
Inschrijving register* 01 november 2005
Kadaster deel/nr 82750/179

Woonplaats* Ommen
Gemeente* Ommen
Provincie* Overijssel

Locatiennaam Ommen
Locatieomschrijving BY Hammerweg 67

Kadastrale gemeente*	Sectie*	Kadastraal object*	Appartement aanduiding	Grondperceel
Ambt-Ommen	F			5089
Ambt-Ommen	F			4461
Ambt-Ommen	F			606
Ambt-Ommen	F			564
Ambt-Ommen	F			562
Ambt-Ommen	F			586
Ambt-Ommen	F			569
Ambt-Ommen	F			2055
Ambt-Ommen	F			4953
Ambt-Ommen	F			602
Ambt-Ommen	F			583
Ambt-Ommen	F			2101
Ambt-Ommen	F			4459
Ambt-Ommen	F			599
Ambt-Ommen	F			3370
Ambt-Ommen	F			571
Ambt-Ommen	F			589
Ambt-Ommen	F			4948

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument



<i>Kadastrale gemeente*</i>	<i>Sectie*</i>	<i>Kadastraal object*</i>	<i>Appartement aanduiding</i>	<i>Grondperceel</i>
Ambt-Ommen	F			584
Ambt-Ommen	F			3991
Ambt-Ommen	F			2057
Ambt-Ommen	F			594
Ambt-Ommen	F			4453
Ambt-Ommen	F			2604
Ambt-Ommen	F			4950
Ambt-Ommen	F			4464
Ambt-Ommen	F			585
Ambt-Ommen	F			4454
Ambt-Ommen	F			618
Ambt-Ommen	F			4954
Ambt-Ommen	F			4288
Ambt-Ommen	F			588
Ambt-Ommen	F			4460
Ambt-Ommen	F			4949
Ambt-Ommen	F			619
Ambt-Ommen	F			4455
Ambt-Ommen	F			3561
Ambt-Ommen	F			4348
Ambt-Ommen	F			4955
Ambt-Ommen	F			4456
Ambt-Ommen	F			4797
Ambt-Ommen	F			598
Ambt-Ommen	F			596
Ambt-Ommen	F			689
Ambt-Ommen	F			601
Ambt-Ommen	F			573
Ambt-Ommen	F			603
Ambt-Ommen	F			580
Ambt-Ommen	F			597
Ambt-Ommen	F			578
Ambt-Ommen	F			691
Ambt-Ommen	F			4286

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument



<i>Kadastrale gemeente*</i>	<i>Sectie*</i>	<i>Kadastraal object*</i>	<i>Appartement aanduiding</i>	<i>Grondperceel</i>
Ambt-Ommen	F			4463
Ambt-Ommen	F			4465
Ambt-Ommen	F			2050
Ambt-Ommen	F			3762
Ambt-Ommen	F			570
Ambt-Ommen	F			4347
Ambt-Ommen	F			4457
Ambt-Ommen	F			620
Ambt-Ommen	F			591
Ambt-Ommen	F			4462
Ambt-Ommen	F			3159
Ambt-Ommen	F			2603
Ambt-Ommen	F			4884
Ambt-Ommen	F			4491
Ambt-Ommen	F			568
Ambt-Ommen	F			4952
Ambt-Ommen	F			4450
Ambt-Ommen	F			590
Ambt-Ommen	F			3764
Ambt-Ommen	F			690
Ambt-Ommen	F			4951
Ambt-Ommen	F			2056
Ambt-Ommen	F			587
Ambt-Ommen	F			617
Ambt-Ommen	F			2059
Ambt-Ommen	F			4431
Ambt-Ommen	F			4430
Ambt-Ommen	F			563
Ambt-Ommen	F			3160
Ambt-Ommen	F			579
Ambt-Ommen	F			600
Ambt-Ommen	F			2058
Ambt-Ommen	F			572

*Omschrijving***

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument



Omschrijving onderdeel 2: HISTORISCHE TUIN- EN PARKAANLEG behorende tot de buitenplaats Eerde.

De kern van de buitenplaats Eerde wordt gevormd door het omgrachte hoofdgebouw, gelegen aan een voorplein dat geflankeerd wordt door twee langgerekte bouwhuizen. Het voorplein is vanaf de Hammerweg bereikbaar via een formele toegangs- annex zichtlaan, die zich aan de andere kant van de Hammerweg en aan de achterzijde van het huis doorzet als Grand Canal en zo de hoofdas vormt van het formele lanenstelsel. Vanaf de toegangslaan leidt een dubbele boogbrug uit 1854, naar een ontwerp van architect I.H. Eberson, naar het voorplein. Het brugdek van gele klinkers in visgraatpatroon wordt begrensd door een hardstenen stoep. De formele inrichting van het met klinkers bestrate voorplein bestaat uit een centraal rond grasperk, afgezet met keien, waarop in het midden een zonnewijzer op een ornamentale hardstenen sokkel staat. Rond de sokkel een formeel patroon van buxus. In de hoeken van het plein eveneens buxus. Achter en opzij van het hoofdgebouw en de beide bouwhuizen strekken zich grote voormalige nutstuinen uit, waarvan nog een deel als boomgaard in gebruik is. De tuinen worden aan de noordzijde begrensd door een tuinmuur met paviljoens op de hoeken (circa 1715), welke aansluit op de noordelijke eindgevels van de bouwhuizen. Aan de parkzijde worden zij begrensd door een haag. In de westelijke tuin staat een 19de-eeuwse oranjerie. Hoofdgebouw, huisplaats en tuinen beslaan samen een formele, rechthoekige plattegrond en worden als geheel door een (tweede) gracht omgeven.

De kern van de buitenplaats ligt ingebed in een uitgebreid formeel lanenstelsel dat teruggaat tot 1715 en dat in hoge mate het beeld van de buitenplaats bepaalt. Een deel van de lanen is met beuken beplant (de zogenaamde beukencarré rond de buitengracht), het andere deel met zomereiken. De lanestructuur vormt en begrenst een aantal vierkante en rechthoekige bosvakken met gevarieerde invulling. Deze invulling is, in tegenstelling tot de overkoepelende lanestructuur, in de loop der tijd aan de (vroeg-)landschappelijke mode aangepast. In een aantal vakken ligt een kleine waterpartij centraal, slingerend, komvormig of vierkant. In andere vakken zijn restanten van een vroeg-landschappelijk padenpatroon met dichte hakhoutbeplanting aanwezig, die anno 2001 worden gerestaureerd/gereconstrueerd. De lange hoofd- en tevens symmetrie-as van het lanenstelsel fungeert deels als toegangs- annex zichtlaan (tussen de Hammerweg en het voorplein) en deels als Grand Canal annex zichtas (ten noorden van de Hammerweg en aan de achterzijde van het huis). De oostwest geprojecteerde laan voor de huisplaats wordt aan de westzijde visueel beëindigd door een ornamentale tuinmanswoning.

Aan de achterzijde van het huis (zuid) een landschappelijke inrichting uit de tweede helft van de 19de eeuw, die aansluit bij het karakteristieke hoeven- of kampenlandschap in het westelijk deel van het landgoed en die in het zuiden begrensd wordt door de rivier de Regge. Dit hoeven- of kampenlandschap is ter plaatse bijzonder gaaf bewaard gebleven. Het wordt gekenmerkt door met bomen of hagen omzoomde bouw- en weilanden, die soms verhoogd gelegen zijn (onder meer de Eerder es) en waarin verspreid liggende boerderijen een rustiek accent vormen. Het landschappelijke karakter van de aanleg ten zuiden van het huis en ten westen van het formele lanenstelsel wordt in hoge mate bepaald door deze karakteristieke landbouwgronden en de bijbehorende boerderijen, hier en daar afgewisseld met loofbos. Samen vormen deze elementen een bijzonder fraai en gevarieerd landschap, dat zich vanaf de verschillende wandelpaden steeds anders voordoet. Vanaf de diverse lanen en paden zijn gezichten op het huis en op enkele dienstwoningen, die voor dit doel strategisch zijn geplaatst en fraai zijn vormgegeven. Vanaf de achterzijde van het huis zijn er weidse gezichten op het landschap, die worden begeleid door boomgroepen. Er zijn onder meer zichtassen over het landschappelijk vergraven Grand Canal in de richting van de rivier de Regge. Dit landschappelijke deel van het park, in het zuidelijke en westelijke deel van de aanleg, is een goed voorbeeld van een laat 19de-eeuws landschappelijk park, waarbij de landelijke schoonheid van de omgeving richtinggevend was voor het ontwerp en daarin optimaal werd benut.

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument



In het noordelijke deel van de aanleg liggen een ijskelder en een grafkelder, beide uit de tweede helft van de 19de eeuw en een dienstwoning met koetshuis en schuur, uit de eerste helft van de 19de eeuw.

Waardering

De HISTORISCHE TUIN- EN PARKAANLEG behorende tot de buitenplaats Eerde is van algemeen belang:

- vanwege de gracht rond het kasteel, die een kenmerkend onderdeel is van de vroeg-18de-eeuwse aanleg en waarvan de oorsprong mogelijk teruggaat tot het eerste versterkte huis ter plaatse;
- vanwege de bijzondere en gaaf bewaarde toegangsbrug naar het kasteel, die een kenmerkend onderdeel is van de oorspronkelijke aanleg (ca. 1715);
- vanwege de lange formele toegangs- annex zichtlaan vanaf het kasteel in noordoostelijke richting (circa 1715), welke zich ten noorden van de Hammerweg en ten zuiden van het kasteel voortzet als Grand Canal;
- vanwege het formeel ingerichte voorplein met toegangsbrug en -hek, balustrade en kademuren, dat een kenmerkend onderdeel is van de oorspronkelijke aanleg (circa 1715);
- vanwege de omgrachte, voormalige nutstuinen, begrensd door een tuinmuur met hoekpaviljoens en hagen (circa 1715);
- vanwege de 19de-eeuwse oranjerie met aan de zuidzijde een op ontwerpen van L.A. Springer geïnspireerde verdiepte tuin;
- vanwege het grootschalige en gaaf bewaarde formele lanenstelsel, dat bosvakken uit verschillende stijlfasen omsluit en waarvan de houtopstand deels teruggaat tot de 18de en de 19de eeuw;
- vanwege de integratie van het karakteristieke hoeven- of kampenlandschap in de landschappelijke aanleg ten zuiden van het huis en ten westen van het lanenstelsel;
- vanwege de aanwezigheid van een grafkelder;
- vanwege de ijskelder, als kenmerkend onderdeel van de aanleg;
- vanwege de functioneel-ruimtelijke samenhang met de andere onderdelen van de buitenplaats;
- vanwege de beeldbepalende, landschappelijke en cultuurhistorische waarde van het landgoed voor de omgeving van Ommen.

Hoofdcategorie

Kastelen, landhuizen en parken

Subcategorie

Tuin, park en plantsoen

Functie

Historische aanleg

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument